

Sosiaaliturva

Sosiaaliturva tarjoaa perustoimeentulon, eli rahallista tukea niissä elämäntilanteissa, joissa ei itse pysty omilla tuloillaan tai muuten ansaitsemaan riittävää toimeentuloa.

Vanhemmat ovat aina velvollisia vastaamaan lapsensa elatuksesta. Lapsiperheitä tuetaan Suomessa lapsilisällä – sitä maksetaan kaikille lapsille perheen tuloista tai varallisuudesta riippumatta. Sosiaaliturva tulee apuun myös sellaisissa tilanteissa, joissa nuorella tai lapsella ei ole toista vanhempaa tai vanhempi ei syystä tai toisesta vastaa elatusvelvollisuudestaan.

Sosiaaliturva koostuu erilaisista etuuksista, joita meistä ihan jokainen Suomessa asuva elämänsä aikana käyttää. Rahallisen tuen eli etuuksien lisäksi ihmisiä tuetaan tarjoamalla palveluita, kuten sosiaali- ja terveyspalveluita.

Järjestelmä toimii, kun kannamme siitä yhdessä vastuun. Toisin sanoen eri elämäntilanteissa olemme välillä enemmän tuen saajia ja välillä puolestaan kannamme suurempaa vastuuta sen rahoittamisesta. Sosiaaliturvajärjestelmää ylläpidetään meidän kaikkien yhteisillä verovaroilla ja muilla kerättävillä maksuilla, kuten vaikkapa terveyskeskuksen asiakasmaksuilla tai palkasta perittävillä työeläkemaksuilla.

Sotuselittäjä

Lapsilisä

Nuoren ja lapsen sosiaaliturva toteutuu pääsääntöisesti vanhemman kautta. Vanhemmat ovatkin velvollisia vastaamaan lapsensa elatuksesta.

Lapsilisän tarkoituksena on kattaa lapsesta syntyviä kustannuksia vanhemmille. Lapsilisää maksetaan lasten lukumäärän mukaan tasavertaisesti kaikista Suomessa asuvista lapsista. Sen määrään ei vaikuta perheen tulo- tai varallisuustaso. Lapsilisää maksetaan lapsen syntymästä aina siihen asti, kunnes nuori täyttää 17 vuotta.

Sotuselittäjä

Opintotuki

Opintotuella tuetaan päätoimista opiskelua, jotta opiskelijan toimeentulo voidaan opintojen aikana turvata. Opintotuki on siis rahallista tukea opiskelujen aikaisen elämisen tukemiseen. Opintotuki koostuu opintorahasta ja opintolainasta, ja lisäksi opiskelija voi saada yleistä asumistukea. Opintotuella ei ole ikärajaa, sitä voi hakea myös alle 18-vuotias, joka aloittaa opinnot peruskoulun jälkeen.

Opintotuki koostuu opintorahasta ja opintolainasta ja lisäksi opiskelija voi saada yleistä asumistukea.

Opintolainan nostaminen on vapaaehtoista, eikä sen ottaminen ole ehtona opintorahan tai asumistuen saamiseen. Opintolaina maksetaan takaisin, kun henkilö on saanut opinnot päätökseen ja hän siirtyy työelämään ja alkaa saada palkkaa.

Sotuselittäjä

Asumistuki

Yleisellä asumistuella helpotetaan pienituloisten asumismenoja. Asumistukea voi saada vuokra- tai omistusasuntoon, ja sitä voi hakea Suomessa sijaitsevasta vakinaisesta asunnosta.

Asumistuki on ruokakuntakohtainen, eli se myönnetään yleensä samassa asunnossa asuville henkilöille yhteisesti. Samassa asunnossa asuvat kämppikset voivat saada omaa asumistukea silloin, kun heillä on omat vuokrasopimukset.

Sotuselittäjä

Työttömyysturva

Työttömyysturva turvaa työttömyyden aikaisen toimeentulon, kun palkkatuloja ei ole. Työttömyysturvaa voi saada peruspäivärahana tai työmarkkinatukena, jotka kattavat työttömän työnhakijan perustoimeentulon.

Mikäli aiempaa työuraa on ehtinyt jo kertyä, voi olla oikeutettu myös ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan, jonka edellytys on työttömyyskassaan kuuluminen. Ansiosidonnaisen työttömyysturvan suuruus on sidottu työttömän aiempiin palkkatuloihin. Se onkin suuruudeltaan usein peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea korkeampi.

Alle 25-vuotiaan työttömyysturvaan sovelletaan kuitenkin erityisiä ehtoja, joiden tarkoituksena on kannustaa nuorta hankkimaan ammatillinen koulutus.

Sotuselittäjä

Toimeentulotuki

Toimeentulotuki tarjoaa taloudellista turvaa silloin, kun muut tukimuodot tai palkkatyö eivät yksin riitä kattamaan välttämättömiä jokapäiväisiä menoja. Tämä on tuista viimesijainen vaihtoehto. Se on tarkoitettu lyhytaikaiseksi tueksi taloudellisesti haastavissa tilanteissa.

Toimeentulotuki on harkinnanvarainen, eli sen tarvetta ja suuruutta tarkastellaan tapauskohtaisesti. Perustoimeentulotuen määrään vaikuttavat kaikkien perheenjäsenten tulot ja varat sekä menot. Nuoren ja lapsen elatuksesta vastaa lähtökohtaisesti vanhempi. Mikäli alaikäinen nuori tai lapsi asuu omassa kodissa tai on sijoitettu kodin ulkopuolelle, myös hänellä on oikeus hakea toimeentulotukea.

Sotuselittäjä